

П Р А В И Л Н И К

за единствен кредит трансфер систем за пренос на студентски кредити и премин од една на друга студиска програма

/Правилник за ЕКТС/

Скопје, ноември 2016 година

Врз основа на член 29 став 1 алинеја 20 од Статутот на Бизнис академија Смилевски - БАС, а на предлог на Наставничкиот совет на БАС, Собирот на основачи на Академијата на ден 17.11.2016 година го донесе следниов

П Р А В И Л Н И К

за пренос на студентски кредити и премин од една на друга студиска програма,
односно од други високообразовни установи на БАС

(Правилник за ЕКТС)

I. ОСНОВНИ ОДРЕДБИ

Предмет на уредување

Член 1

Со овој Правилник се утврдуваат единствените основи за организирање и реализација на студиските програми и режимот за студирање според европскиот кредит трансфер систем (ЕКТС), како и начинот на прифаќање од друга студиска програма на Бизнис Академија Смилевски – БАС (во понатамошниот текст: БАС) или преминување на друга студиска програма.

Цели на ЕКТС

Член 2

Европскиот кредит трансфер систем претставува систем на академско признавање на студиите заснован врз: информации за студиските програми и постигнувањата на студентот, меѓусебно спогодување на партнерските установи на БАС и другите установи во земјата и во странство и употребата на кредити (бодови) како мерка за оптовареноста на студентот.

Со кредит трансфер системот се остварува:

- зголемена мобилност на студентот на институционално, на национално и на меѓународно ниво;
- прецизен увид во обемот на работата и изразување на оптовареноста на студентот во процесот на студирањето;
- развивање и функционирање на механизми за постојано следење на напредокот на студентот според резултатите од учењето;
- објективност во оценувањето и признавање на резултатите од студирањето;
- остварување компатибилност на студиските програми на институционално, на национално и на меѓународно ниво;
- воспоставување меѓународна мобилност на студентот и остварување компатибилност на студиските програми на интернационално ниво, според

принципите на Европскиот систем за пренос на бодови – ECTS (European Credit Transfer System);

- непречено пренесување на постигањата на студентот од една во друга институција;
- зголемена индивидуализација на текот на студирањето и
- создавање основи за остварување на концептот за доживотно учење.

Примена на кредит трансфер системот

Член 3

Кредит трансфер системот во БАС се применува во остварувањето на студиските програми за:

- прв циклус на стручни студии и
- втор циклус на специјалистички студии.

Структура на студиските програми на прв и втор циклус стручни студии и ЕКТС

Член 4

Основниот концепт на стручни студии е составен од две компоненти: студиско јадро и модуларност. Студиското јадро обезбедува стручна основа на студентот преку задолжителни стручни и општообразовни предмети. Модуларноста преку изборните стручни предмети овозможува зголемување на компетентноста на студентот за областа или избраниот модул.

Една студиска програма од прв циклус на стручни студии (додипломски) ја сочинуваат 15 задолжителни и 15 изборни предмети, а според потребите на студиската програма можат да се предвидат и други начини за стекнување на знаења од страна на студентите за кои се доделува соодветен број на кредитити, како што се: изработка на самостоен проект, настап на стручен собир, практична работа и др. Овие кредити се внесуваат во Додатокот на диплома.

Учеството на задолжителните предмети не може да изнесува повеќе од 50% од вкупниот број на предмети во студиската програма.

Како изборни предмети можат да се бираат предмети од листата на понудени предмети во рамките на студиската програма и предмети од претходното студирање на други ВООУ за кои ќе се процени дека се од корист за образовниот профил на БАС.

На изборните предмети им се доделуваат кредити (бодови) според истите критериуми како и на задолжителните предмети.

Покрај задолжителните и изборните предмети предвидени со соодветната студиска програма, студентите можат да стекнуваат знаења и кредити и од факултативни предмети. Факултативните предмети се предмети кои студентите можат, но не мораат да ги изберат. Доколку ги извршат сите барани активности предвидени со предметната програма на факултативниот предмет, студентите добиваат соодветен број на кредити, надвор од студиската програма, а истите се евидентираат во Додатокот на дипломата. Студиските програми се вреднуваат со кредити по ЕКТС. Секоја година се вреднува со 60 кредити за прв циклус на стручни студии или вкупно 180 кредити за три години.

Структурни компоненти		Семестри						Структура	
		I	II	III	IV	V	VI	Бр.	%
Задолжителни стручни предмети	Пр	3	3	2	2	2	1	13	50
	ЕК	20	19	13	13	13	7	85	
Задолжителни општообразовни предмети	Пр	2	-	-	-	-	-	2	
	ЕК	10						10	
Изборни општостручни предмети	Пр	-	1	2	-	-	-	3	50
	ЕК	-	6	12				18	
Изборни посебностручни предмети	Пр	-	-	-	2	2	3	7	
	ЕК	-	-	-	12	12	18	42	
Изборни општообразовни предмети	Пр	-	1	1	1	1	1	5	
	ЕК	-	5	5	5	5	5	30	
Вкупно	Пр	5	5	5	5	5	5	30	100
	ЕК	30	30	30	30	30	30	180	

Студентите може да одберат да изучуваат дел од студиските програми за стекнување стручни квалификации и професионални компетенции од областа на менаџерскиот профил за кој се подготвуваат. За положените испити добиваат сертификат со назнака на бројот на стекнати кредити. Доколку овие студенти подоцна се вклучат во некоја од студиските програми, кредитите од овие предмети им се трансферираат.

Член 5

Студиската програма од втор циклус на специјалистички студии ја сочинуваат задолжителни и изборни предмети и изработка и одбрана на специјалистички (мастер) труд. Задолжителните предмети се во обем од 7 кредити, а изборните од 6 кредити. Структурата на оптовареност за **задолжителните предмети** е следна:

- директна настава – 30 часови по предмет;
- менаџерска практика – 100 работни часови;
- самостојна работа (проучување литература и подготовка на проектен извештај за секој предмет) – 70 работни часови;
- презентација на проектен извештај и испит – 10 часови

Вкупно 210 часови или 7 кредити

Структурата на оптовареност за **изборните предмети** е следна:

- директна настава – 30 часови по предмет;
- менаџерска практика – 90 работни часови;
- самостојна работа (проучување литература и подготовка на проектен извештај за секој предмет) – 50 работни часови;
- презентација на проектен извештај и испит – 10 часови

Вкупно 180 часови или 6 кредити.

Структурата на оптовареност на **специјалистичкиот проект** е следна:

- менторска водена работа на дизајнот на теренско испитување - 8 кредити;

- самостојна теренска работа на собирање податоци – 14 кредити;
- менторски водено пишување – 20 кредити

Со ваква структура на студиската програма се обезбедуваат вкупно 120 кредити или 42 кредита за задолжителните предмети, 36 кредити за изборните предмети и 42 кредити за изработка на специјалистички труд.

Оваа студиска програма е во времетраење од две години и е дизајнирана за студенти со завршени тригодишни студии од прв циклус во областа на бизнис менаџментот со која имаат стекнато 180 кредити или вкупно 300 кредити.

Студиските програми на втор циклус на студии кои траат една година содржат 60 кредити и заедно со 240 кредити стекнати на прв циклус студии остваруваат вкупно 300 кредити.

Студентите кои имаат соодветни четиригодишни додипломски студии им се признаваат 30 кредити како блок изборни предмети.

Студентите со несоодветни четиригодишни додипломски студии им се признаваат 30 од можни 60 кредити, но со претходно положени диференцијални предмети од студиската програма на БАС во вредност од 30 кредити.

Поим за кредитот (бодот) во ЕКТС

Член 6

Кредитот претставува релативна нумеричка целобројна вредност, која се дефинира во предметните програми, а со која се опишува квантитетот на работата на студентот во однос на вкупниот квантум на работа, потребен да се заврши една академска година на БАС.

Член 7

Бројот на кредитите (бодовите) што студентот треба да го оствари за да се здобие со одредена стручна подготовка (диплома) изнесува 60 кредити (бода) за една академска година.

Еден кредит (бод) одговара на 25 до 30 часа работа, што значи дека вкупната годишна оптовареност на студентите треба да изнесува од 1500 до 1800 часа.

Бројот на кредитите (бодовите) што студентот треба да ги оствари за да се здобие со соодветна стручна подготовка (диплома) по завршување на тригодишните стручни студии на БАС изнесува 180 кредити.

Бројот на кредити (бодови) се утврдува за секоја предметна програма посебно.

Начин на доделување на кредити

Член 8

Бројот на кредитите (бодовите) за предметните програми се утврдува врз основа на предавања, колоквиуми, односно испити, извршени консултации, реализирани вежби, реализирана практична работа, изработка на семинарски труд, теренска работа, самостојна/домашна работа, учење во библиотека, менторство на други активности, изработени или реализирани проекти, специјалистички труд и сл.

Кредитите во ЕКТС може да се стекнат преку успешно завршување на поставените задачи и соодветно оценување.

Заради обезбедување повисок степен на интегрираност на Академијата, се препорачува како основен модул за број на кредити што ги носи еден предмет да се земе 6 кредити што одговара на 180 часови на вкупната оптовареност на студентот.

Вкупен расположив фонд на време		180 часови
Распределба на расположивото време		
Форми на наставни активности	Предавања – теоретска настава	45 часови
	Вежби – лабораториски, аудиториски, семинари, тимска работа, теренска практика	30 часови
Други форми на активности	Проектни задачи, самостојни задачи, домашно учење	105 часови

Доколку сепак природата на студиската програма бара примена и на предмети со друг број на кредити тогаш полесна примена и компатибилност на ЕКТС во рамките на една студиска програма и помеѓу различни студиски програми би се добила ако покрај основниот модул од 6 кредити се употребат и модули од 7 и 5 кредити што одговара на 210 и 150 часови оптовареност.

Вкупен расположив фонд на време		210/150 часови
Распределба на расположивото време		
Форми на наставни активности	Предавања – теоретска настава	45/30 часови
	Вежби – лабораториски, аудиториски, семинари, тимска работа, теренска практика	45/30 часови
Други форми на активности	Проектни задачи, самостојни задачи, домашно учење	120/90 часови

Член 9

Кредити (бодови) може да се доделуваат и за различни видови студентски активности: извршена стручна практика, изработка или реализација на проект, настап на стручен собир и сл.

Овие кредити се внесуваат во Дипломата додаток во делот на дополнителни информации за реализирани активности.

Кредитите се доделуваат за сите студиски програми, без оглед на нивната должина, состав и природа.

Ист модул (предмет) кој се јавува во различни студиски програми во рамките на Академијата не носи ист број кредити .

Член 10

Запишување студенти со трансфер од други високообразовни институции се врши за време на уписниот рок утврден во конкурсот за запишување студенти објавен од страна на Академијата во најмалку еден дневен весник што излегува во Р. Македонија

и на интернет страницата на Академијата најдоцна 5 месеци пред почетокот на наставната година. Признавањето испити го врши комисија составена од три члена формирана на Наставничкиот совет.

Член 11

Доколку студентот после извршениот трансфер замине во странство и продолжи да студира од далечина, потребно е за полагање на испитите однапред да се утврди термин и да се обезбедат технички услови за реализација на испитот (Интернет врска, Skype, веб-камера) – според Правилникот за студирање на далечина. Испитот се изведува пред предметниот наставник или лице назначено од Академијата.

Член 12

Студентите кои завршиле целосно или делумно прв циклус на студии во странство поднесуваат барање до Информативниот центар за еквиваленција и признавање на странски високообразовни квалификации при МОН. Комисијата врши споредба на студиските програми и кредити освоени според ЕКТС помеѓу земјата каде студентот се здобил со квалификациите и земјата во која студентот го поднесува барањето. По добивање решение за признавање на странска високообразовна квалификација студентот поднесува барање за трансфер на кредити до Академијата која понатаму ја спроведува пропишаната постапка за трансфер на ЕКТС кредити.

Член 13

Академијата може да ги запишува студентите кои преминуваат од една во друга високообразовна установа, односно од едни на други студиски програми или модули во истата високообразовна установа од првото затворање на матичната книга до нејзино второ затворање и при тоа да ги користи предностите на кредит трансфер системот.

Член 14

ЕКТС не гарантира автоматско академско признавање на кредити. Институцијата која го доделува звањето одлучува кои кредити ги признава за определена програма (модул).

Студентите кои по пат на трансфер на кредити од друга високообразовна институција студиите ги продолжува на Бизнис академија Смилевски, трочлената комисија за трансфер на кредити со посебен документ – потврда за трансфер на кредити, ја определува годината во која студентот ќе се запише.

Член 15

Академијата врши признавање на кредити од друга предметна програма само доколку постои совпаѓање помеѓу предметните програми и ако студентот се стекнал со потребните компетенции кои се потврдени со позитивна завршна оцена.

Во постапката за признавање на положени испити и освоени кредити при премин од друга студиска програма на БАС, доколку предметите од двете студиски програми имаат иста или слична содржина и носат ист број на кредити трочлената комисија на БАС ги признава целосно испитите и кредитите.

Предметите кои се трансферираат од друга високообразовна институција и покрај високата компатибилност во однос на студиската програма на БАС може да носат различен број на кредити.

Доколку студентот се стекнал со поголем број на кредити за предметот кој се трансферира од друга високообразовна установа од која доаѓа, трочлената комисија ги признава целосно стекнатите кредити и со тоа студентот се ослободува од слушање или полагање на испитот.

Доколку студентот се стекнал со помал број на кредити за предметот кој се трансферира од друга високообразовна установа тогаш ако тој предмет е компатибилен со задолжителен предмет на студиската програма на Бас, студентот има обврска истиот да го полага во договор со предметниот наставник со цел да се стекне со потребниот број на кредити кои предметот ги има на студиската програма на Бас.

Доколку студентот се стекнал со помал број на кредити за предметот кој се трансферира од друга високообразовна установа тогаш ако тој предмет е компатибилен со избран предмет на студиската програма на Бас, на студентот целосно му се признава предметот на студиската програма на Бас со обврска за полагање на дополнителен избран предмет ако на крај на студиите нема доволно стекнати кредити за оваа категорија на предмети.

Максимален број на предмети кои Академијата може да ги трансферира од друга високообразовна институција е **15**, односно **50%** од студиската програма или **90 кредити**.

Член 16

Процедурата за определување и пресметување на кредити започнува со поднесување на Барање за трансфер од страна на студентот и заедно со целата документација се доставува до трочлената комисија на разгледување.

Член 17

При премин од друга високообразовна установа во БАС, студентот се ослободува од следење настава и полагање на предметите кои му се признати доколку се утврди дека тие се компатибилни со програмата.

Воспоставување институционална и национална компатибилност на студиските програми

Член 18

При подготвувањето на студиските и предметните програми, се води сметка тие да овозможат нивна институционална, национална и интернационална компатибилност, и создавање услови за премин на студентот од една на друга студиска програма во рамките на БАС, услови за премин на друга високообразовна установа, во случаите кога постојат единици кои продуцираат ист или сличен профил на стручни кадри, како и услови за премин на студентот на високообразовни установи во странство.

Компатибилноста од претходниот став на овој член не претставува идентичност, туку усогласеност на студиските и предметните програми меѓу две установи кои продуцираат исти или слични профили на стручни кадри.

Член 19

Кредитите (бодовите) од ЕКТС им се доделуваат само на студенти кои успешно ќе ги положат предметите со задоволителна оценка и ќе ги реализираат сите активности предвидени со предметната програма. Не може да има делумно доделување на кредити.

Напредување на студентот низ студиската програма

Член 20

Студентот напредува во текот на студирањето, односно запишува предмети преку бројот на остварените кредити (бодови).

По правило, студентот запишува 30 кредити по семестар, но може да запише број на предмети кои носат минимум 20 кредити (бода), но не повеќе од 40 кредити (бода) во семестар.

Член 21

Студентот има право, во текот на студирањето да запише предмети кои не се задолжителни за стекнување на определениот степен на стручна подготовка на студиската програма на која студентот е запишан со тоа што ќе се почитува одредбата за минимумот и максимумот на бројот на кредити кои можат да се запишат.

Член 22

Студентот кој запишува непарен семестар во годината:

- Задолжително повторно ги запишува сите задолжителни предмети (кредити) кои не ги положил заклучно со третиот пат.
- Запишува нови предмети (кредити) од наредниот, односно наредните непарни семестри според студиската програма. При тоа прво се запишуваат нови задолжителни предмети, а потоа нови изборни предмети.
- Ако студентот веќе ги положил сите предмети од претходниот непарен семестар, тогаш сите предмети се нови предмети од наредниот, односно редоследно наредните непарни семестри.

Член 23

Студентот кој запишува парен семестар во годината:

- Задолжително повторно ги запишува сите предмети (кредити) кои не ги положил заклучно со третиот обид.
- Запишува нови предмети (кредити) од наредниот, односно наредните парни семестри според студиската програма. При тоа прво се запишуваат нови задолжителни предмети, а потоа нови изборни предмети.
- Ако студентот веќе ги положил сите предмети од претходниот, односно претходните парни семестри, тогаш сите предмети се нови предмети од наредниот, односно редоследно наредните парни семестри.

Член 24

Студентите кои повторно запишуваат предмети, смеат да запишат нов предмет кој според студиската програма условува претходно полагање на предметот кој повторно се запишува, но полагањето на предметите мора да е редоследно.

Член 25

При трансфер на кредити од друга високообразовна установа, вредноста на преансферираните кредити се одбива од вкупната школарина за студиската програма.

Член 26

Одредбите од ова поглавје што се однесуваат на начинот на доделување кредити и напредувањето низ студиските програми соодветно ќе се применуваат и на студиските програми од вториот циклус на студии.

Примена на системот за континуирано следење и оценување на успехот на студентите

Член 27

Студентот, во текот на студирањето, потребниот број кредити за соодветната програма го остварува преку континуирано оценување на сите активности предвидени со предметната програма.

Утврдувањето на потребниот број на поени за висината на добиената позитивна оценка на завршното оценување врз основа на активностите од континуираната проверка на знаењата и завршното оценување се определува со студиската програма и Правилникот за прв и втор циклус на студии, како и правилникот за оценување.

Член 28

Останатите активности во рамките на предметната програма вклучуваат:

- посета на предавања и активност на предавањата;
- извршени консултации;
- успешно реализирани вежби (вклучувајќи и присуство и активност);
- успешно реализирана практична работа;
- изработка на проектен извештај;
- самостојна (домашна) работа;
- менторство;
- изработени или реализирани проекти;
- освоени награди или пофалници;
- учество на семинари;
- учество на симпозиуми и
- други активности предвидени со предметната програма.

Предметниот наставник не смее да дава обврски на студентите надвор од предвидените активности.

Член 29

Предметната програма се реализира врз основа на однапред утврдена основна литература, која може да изнесува најмногу до 80 страни за еден час од неделниот

фонд на часови на предавања, но не повеќе од 240 страни за една предметна програма.

Член 30

Вонредниот студент бодовите може да ги оствари по следниве основи:

- присуство на концентрирана-консултативна настава и активност;
- проектна задача;
- проектен извештај;
- самостојна домашна работа и други активности.

По успешното положување на испитот вонредниот студент ги добива кредитите определени за соодветниот предмет.

Член 31

Редовните студенти се должни редовно да присуствуваат на наставата. Редовниот студент има право да полага испит доколку присуствувал на најмалку 50% од часовите по предметот. Во договор со предметниот наставник отсуството може да се компензира со преземање на дополнителна обврска од делот на материјата од која отсуствувал.

Член 32

Во рамките на континуираното оценување студентот полага два колоквиуми. Доколку студентот не го положи првиот колоквиум нема право да полага втор колоквиум.

Доколку студентот не го положил вториот колоквиум, истиот го полага во испитните сесии.

Студентот има право најмногу 3 пати да го полага испитот по предметот. Доколку не успее да го положи испитот предметот го презапишува во наредниот циклус кога тој е од редот на задолжителни предмети.

Член 33

За континуираното оценување, исто како и за завршното оценување, остварените резултати на студентите се објавуваат на образовниот портал на БАС, најдоцна во рок од 5 дена од одржувањето на колоквиумот односно испитот. Објавените резултати содржат целосен опис на начинот на формирање на конечната оценка.

Член 34

Оценувањето на постигнатите резултати на студентот е квантитативно. Завршното оценување се изразува квантитативно со оценка од 5 (пет) до 10 (десет). Оценката 5 (пет) означува недоволен успех.

Член 35

Завршното оценување се врши електронски, освен за предмети каде природата на предметот бара друг начин на оценување.

Член 36

Студентот добива диплома за остварен потребен број кредити за соодветниот циклус на студии и за соодветната студиска програма.

Покрај дипломата од став 1 на овој член на студентот му се издава и уверение за завршен циклус на стручни студии со оценки од наставните дисциплини и освоениот број кредити.

Како дополнување на дипломата се издава уверение изработено според принципите на ЕКТС (додаток на дипломата).

Член 37

Студентот може да го напушти студирањето во рамките на определена студиска програма без истата да ја комплетира и за тоа може да добие уверение за положени испити и реализирани активности.

Во уверението се бележат положените предмети, реализираните активности, оценките и бројот на кредити што ги остварил студентот во текот на студирањето. Уверението нема важност на диплома.

Член 38

За примена и следење на одредбите од Правилникот во БАС е задолжена комисијата за трансфер на ЕКТС.

Член 39

Комисијата за трансфер на ЕКТС кредити за својата работа е одговорна пред директорот на БАС.

Член 40

Комисијата за трансфер на ЕКТС кредити ги следи и ги евидентира академските и административните аспекти на кредит трансфер системот во БАС и остварува активна соработка со претставници на студентите, а воедно се грижи за:

- обезбедување континуирана ангажираност на БАС во спроведувањето на принципите и механизмите на ЕКТС и акумулацијата на кредити;
- контрола на механизмите за правилна употреба на ЕКТС и трансферот и акумулацијата на кредитите;
- ги информира студентите за ЕКТС;
- информира за можностите за мобилност на студентите;
- ги информира органите на БАС за активностите поврзани со имплементацијата на ЕКТС
- поднесува годишен извештај за реализацијата на ЕКТС до наставничкиот совет
- врши и други работи во согласност со Законот, Статутот на БАС и овој Правилник.

Член 41

Студентот има право да бара мислење и дополнителни информации од комисијата за трансфер на ЕКТС кредити за сите прашања во врска со правилата за студирање според ЕКТС.

Доколку има проблем или дилема во толкувањето или примената на правилата на ЕКТС, комисијата за трансфер на ЕКТС кредити на БАС во консултација со директорот на БАС предлагаат решение за настанатите проблеми.

Член 42

Во текот на студирањето, за секој студент се води досие кое содржи:

- личен картон кој се води за секој студент од започнување до завршување на студиите односно до отпишувањето;
- електронска евиденција за полагање на колоквиуми и испити и конечната оцена;
- избраната студиска програма;
- формулар со податоци од постигнатите резултати и бројот на освоени кредити по поодделните предметни програми и евиденција на издадени документи за завршени стручни студии.

Евиденциите од ставот 1 точка 1 на овој член опфаќа: име и презиме на студентот (за студентките и моминското презиме), пол, датум, место и дата на раѓање, држава на раѓање, живеалиште или претстојувалиште, единствен матичен број, државјанство, претходно стекнато образование, начин на студирање како и други податоци по посебни прописи.

Евиденцијата од ставот 1 точка 1 на овој член опфаќа и податоци за положени испити, за напредувањето и завршувањето на студиите.

Евиденцијата од ставот 1 точка 2 на овој член опфаќа: име и презиме на студентот и број на досие на студентот, датум на испитот, како и освоени бодови на испитот.

Одредбите во врска со водењето, употребата и чувањето на личните податоци од евиденциите по закон се користат и за документацијата, врз основа на која биле собрани личните податоци.

Документите за претходното образование по завршената уписна постапка се чуваат во досието на студентот.

Премин на други високообразовни установи

Член 43

Студентот може да премине од БАС на друга високообразовна установа. За да се оствари полесно преминувањето на студентот, БАС ќе склучува договори за соработка со други високообразовни установи во земјата и странство, со кои се утврдуваат условите и согласноста за премин на студентот од една на друга установа.

Член 44

Овој Правилник влегува во сила со денот на негово донесување.

За основачите

Пред. м-р Горазд Смилевски